

Oplegnotitie Recreatiezonering Peelvenen

Staatsbosbeheer, Versie 1.3, november 2024

Inleiding

Deze oplegnotitie is geschreven als toevoeging op het recreatiezoneringsplan Peelvenen¹ op basis van de conclusies (hoofdstuk 6) en de handreiking (hoofdstuk 7) van de passende beoordeling Wet Natuurbescherming Recreatiezoneringsplan². In het Natura 2000-beheerplan Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel is de verplichting opgenomen dat Staatsbosbeheer een nieuw recreatiezoneringsplan opstelt. Het is de bedoeling dat deze nieuwe recreatiezonering de benodigde rust voor de aangewezen N2000-soorten waarborgt zodat de instandhoudingsdoelstellingen niet in het geding komen.

Het opstellen van een nieuw recreatiezoneringsplan en de aanpak daarvoor is op 8 september 2016 door de Integrale Gebieds Commissie (IGC) Peelvenen besproken. Vervolgens heeft er een uitgebreid proces plaatsgevonden met verschillende stakeholders. Uiteindelijk is het recreatiezoneringsplan door Staatsbosbeheer vastgesteld op 24-4-2018. Om de recreatiezonering een officiële status toe te kennen en bij het Natura 2000 beheerplan toe te kunnen voegen, moest er een passende beoordeling Wet Natuurbescherming plaatsvinden. Deze is uitgevoerd door Looplan in opdracht van Provincie Noord-Brabant en opgeleverd op 20-4-2023.

Deze oplegnotitie bevat een beschrijving van de aanpassingen van de recreatiezonering Peelvenen van april 2018 zodat deze aansluit bij de conclusies en de handreiking van de passende beoordeling Wet Natuurbescherming. Voor deze aangepaste recreatiezonering wordt vervolgens een vergunning aangevraagd bij de Provincie Noord-Brabant in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Bij het t.z.t. actualiseren van het N2000 beheerplan dient het recreatiezoneringsplan hierin mee te worden genomen. Wel zal er vanaf 2025 gestart worden met de evaluatie van het voorliggende recreatiezoneringsplan. Daar waar nodig wordt deze aangepast op basis van monitoringgegevens (natuur en recreatie) en recreatieve ontwikkelingen. Het is wenselijk om deze evaluatie en aanpassing af te ronden voordat de actualisatie van het beheerplan plaat vindt.

Uitgangspunten passende beoordeling

- Alleen de veranderingen ten opzichte van de oorspronkelijke recreatiezonering³ zijn getoetst die potentieel negatieve effecten kunnen hebben op instandhoudingsdoelen.
- De beoordeling betreft:
 - de twee paden die in de huidige situatie niet opengesteld zijn voor wandelaars (één in de Deurnsche Peel en één in de Groote Peel);
 - de zones die een verruimde openstelling t.o.v. de oorspronkelijke zonering krijgen in de Groote Peel en de opengestelde paden daarbinnen.
- De effecten zijn beoordeeld op basis van de meest recente wetenschappelijke kennis omtrent verstoring op broedvogels⁴

- Bij de passende beoordeling is gebruik gemaakt van de meest recente en beschikbare, op gestandaardiseerde wijze verzamelde en gebied dekkende, broedvogelgegevens. De uitkomsten van de passende beoordeling op basis van deze gegevens zijn vergeleken met de nog niet gepubliceerde gegevens van 2022. Dat heeft naar oordeel van het projectteam en Looplan niet geleid tot andere conclusies van de passende beoordeling.

Conclusies en aanbevelingen van de passende beoordeling

Uit de passende beoordeling van het nieuwe recreatiezoneringsplan blijkt dat mogelijk significant negatieve effecten op Natura 2000-doelstellingen optreden (zie ook tabel 14 uit de passende beoordeling). Hiermee is dit plan dus niet passend met de doelen die geformuleerd zijn voor de instandhouding van de Natura 2000-gebieden.

Op basis van dezelfde beoordelingsmethodiek is ook bepaald welke openstelling van de gewenste aanvullend opengestelde paden t.o.v. de oorspronkelijke zonering mogelijk is, zonder significant negatieve effecten te veroorzaken. Deze aanbevelingen zijn hieronder beschreven met daarbij de hieruit volgende aanpassing van het recreatiezoneringsplan uit 2018.

Broedvogels

Groote Peel:

Conclusie passende beoordeling

Bladzijde 46, 47 en 48 en figuren 26, 27 en 28 uit het rapport van de passende beoordeling:

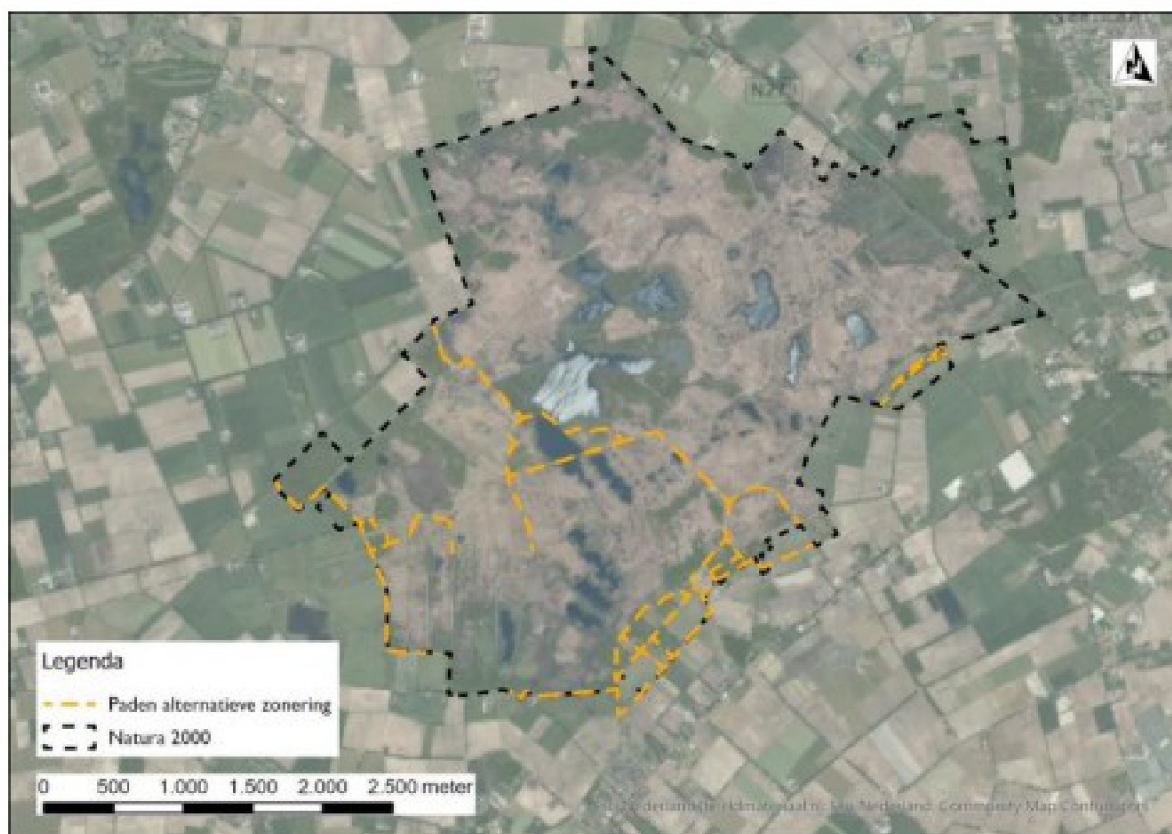
Figuur 1 laat de selectie zien van paden waarvoor openstelling mogelijk is conform advies Passende Beoordeling. Doordat met dit alternatieve voorstel “slechts” 10 broedterritoria van de blauwborst potentieel negatief beïnvloed worden, komt de instandhoudingsdoelstelling niet in het geding. Significant negatieve effecten op de blauwborst, en andere Natura 2000-broedvogels, kunnen hiermee worden uitgesloten.

¹ Recreatiezoneringsplan Peelvenen, 24 april 2018, Staatsbosbeheer

² Passende beoordeling Wet Natuurbescherming Recreatiezoneringsplan Peelvenen, 20 april 2023, Looplan

³ Buro Hemmen, 1993. Beheersplan De Groote Peel 1992-2002

⁴ Bron: Krijgsveld KL, B Klaassen & J van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Figuur 1 Paden die zonder significant negatieve effecten opengesteld kunnen worden binnen gestelde voorwaarden van het recreatiezoneringsplan (Bron: Passende beoordeling Recreatiezonering Loopplan, 2023)

Advies

Door binnen de zones met potentiële effecten enkel de paden uit figuur 1 jaarrond open te stellen, en de overige paden hierbinnen te verplaatsen naar zone C, worden de potentieel negatieve effecten sterk teruggedrongen. Daarnaast het pad naar het kijkscherm Dood Doet Leven te betrekken in zone B in plaats van zone C.

Door daarbij aanvullend de aangescherpte voorwaarden voor wat betreft openingstijden t.o.v. zonsondergang en zonsopkomst door te voeren ontstaat een alternatieve zonering die binnen deze passende beoordeling geen significant negatieve effecten lijkt op te leveren voor de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen.

Doorgevoerde aanpassing recreatiezonering

Groote Peel

Zone B uit het zoneringsplan van 2018, is sterk verkleind en aangepast naar zone C. In zone C zijn enkele jaarrond opgestelde paden en het gebied rond het dood doet leven scherm, aangemerkt als zone B. Voor deze paden geldt bovendien dat deze paden zijn afgesloten van één uur na zonsopgang tot één uur voor zonsondergang in de periode van 15 oktober tot 15 maart. Ook de paden in zone C die vallen binnen de bufferzone van 500 meter rondom de belangrijkste slaap- en rustplekken voor niet-broedvogels zijn tijdens de periode van 15 oktober tot 15 maart afgesloten van één uur na zonsopgang

tot één uur voor zonsondergang, voor zover ze niet geheel zijn afgesloten tijdens een deel van deze periode. **(verwerkt in de aangepaste Toolbox en op de kaarten 1 t/m 3).**

Deurnsche Peel:

Soelloopkade, dit pad ligt in zone D. Daarmee is het afgesloten tijdens broedseizoen en trekseizoen (kraanvogeltrek). Voor dit pad geldt bovendien dat deze is afgesloten van één uur na zonsopgang tot één uur voor zonsondergang in de periode van 15 oktober tot 15 maart.

(verwerkt in de aangepaste Toolbox en op kaart 4).

Slaap- en rustplaatsen (niet-broedvogels)

Bladzijde 34, 35, 42, 43 en kaarten Bufferzones figuur 18 en 25 uit het rapport van de passende beoordeling:

“Door SOVON wordt in de Handleiding Sovon Watervogel- en slaapplaatstellingen (lit. 21) een optimale starttijd voor onderzoek van een half uur voor zonsondergang of zonsopkomst gehanteerd. Dit zijn de momenten vanaf wanneer de grote groepen in de gebieden aankomen of gaan vertrekken. Voornamelijk tijdens het aankomen in de gebieden en tijdens de nacht moet verstoring voorkomen worden om aan de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen voldoen. Om potentieel negatieve effecten op niet-broedvogels te voorkomen dient ruim buiten de kritieke momenten rust gegarandeerd te worden. Door de gebieden in de periode 15 oktober – 15 maart open stellen tot zonsondergang en vanaf zonsopkomst, conform de wens van het nieuwe recreatiezoneringsplan (lit. 2) kan de benodigde rust voor deze soorten echter niet gewaarborgd worden. Hiermee kan een afname van de instandhoudingsdoelstelling niet uitgesloten worden en daarmee wordt het effect als significant negatief beoordeeld.”

Advies

“Voor trekkende en rustende vogels zijn met name de momenten vlak voor zonsondergang, de nacht en vlak na zonsopkomst belangrijk. De vogels zijn dan zeer gevoelig voor verstoring. Door de openingstijden van de gebieden aan te passen zodat er geen recreatie plaatsvindt vanaf één uur voor zonsondergang tot één uur na zonsopkomst wordt deze essentiële rust geborgd. Op deze wijze komen de instandhoudingsdoelstellingen voor de niet-broedvogels niet in gevaar als gevolg van een aangepaste recreatiezonering en ontstaan geen significant negatieve effecten.”

Doorgevoerde aanpassing recreatiezonering

Groote Peel:

Aan de voorwaarden ‘Tijdstip openstelling’ voor zone B is toegevoegd dat een aantal nader op kaart aangegeven jaarrond opengestelde paden tijdens de periode 15 oktober tot 15 maart zijn afgesloten tussen één uur voor zonsondergang tot één uur na zonsopkomst.

(verwerkt in de aangepaste Toolbox en op de kaarten 1 t/m 3).

Deurnsche Peel:

Voor het nieuw te openen pad, de Soeloopkade, geldt dat deze, buiten de periode dat het pad geheel is afgesloten (broedseizoen en trekseizoen) het pad is afgesloten tussen één uur voor zonsondergang tot één uur na zonsopkomst.

(verwerkt in de aangepaste Toolbox en op kaart 4).

Overzicht

Op basis van de adviezen uit de passende beoordeling is een aangepaste recreatiezonering opgesteld. Zie toolbox en kaarten op de volgende pagina's.

- Toolbox recreatiezonering
- Kaart 1: Kaart oude en nieuwe recreatiezonering Groote Peel
- Kaart 2: Kaart Natura2000 begrenzing Groote Peel met periode van openstelling paden
- Kaart 3: Aangepaste openstelling paden Groote Peel en N2000 grens n.a.v. passende beoordeling
- Kaart 4: Aangepast recreatiezonering Soeloopkade Deurnsche Peel

Aangepaste toolbox recreatiezonering, naar aanleiding van advies Looplan (2023)

Op basis van de adviezen uit de passende beoordeling is de toolbox van de recreatiezonering aangepast.

Criterium	Zone A: Recreatiezone	Zone B: Recreatief medegebruik	Zone C: Tijdelijk recreatief medegebruik	Zone D: Rustgebied
Hoofdaccent type natuur en landschap	Als groene etalage, sterke afwisseling in open en gesloten en alle typen hoogveen-landschap en cultuurhistorie komen aan bod.	Als groene etalage, sterke afwisseling in open en gesloten en alle typen hoogveen-landschap en cultuurhistorie komen aan bod.	Variatie in landschap, voornamelijk natte gebieden, ruige wildernis, grote variatie in flora en fauna maar ook cultuurhistorie	Hoogveen-complexen, open water
Soorten	Broedvogels: dodaars, geoorde fuut, porseleinhoen blauwborst, roodborsttapuit, nachtzwaluw Niet broedvogels: taigarietgans, toendrarietgans, kolgans en de kraanvogel <i>Reptielen en amfibieën: gladde slang, heikikker en levendbarende hagedis</i> <i>Weidevogels</i> <i>Vlinders: spiegeldikkopje</i>	Broedvogels: dodaars, geoorde fuut, porseleinhoen blauwborst, roodborsttapuit, nachtzwaluw Niet broedvogels: taigarietgans, toendrarietgans, kolgans en de kraanvogel <i>Reptielen en amfibieën: gladde slang, heikikker en levendbarende hagedis</i> <i>Weidevogels</i> <i>Vlinders: spiegeldikkopje</i>	Broedvogels: dodaars, geoorde fuut, porseleinhoen blauwborst, roodborsttapuit, nachtzwaluw Niet broedvogels: taigarietgans, toendrarietgans, kolgans en de kraanvogel <i>Reptielen en amfibieën: gladde slang, heikikker en levendbarende hagedis</i> <i>Weidevogels</i> <i>Vlinders: spiegeldikkopje</i>	Broedvogels: dodaars, geoorde fuut, porseleinhoen blauwborst, roodborsttapuit, nachtzwaluw Niet broedvogels: taigarietgans, toendrarietgans, kolgans en de kraanvogel <i>Reptielen en amfibieën: gladde slang, heikikker en levendbarende hagedis</i> <i>Weidevogels</i> <i>Vlinders: spiegeldikkopje</i>
Motiefgroepen recreatie ¹	Gezelligheid, Eropuit, Geïnteresseerden	Eropuit, Geïnteresseerden, Opgaan in natuur	Geïnteresseerden, Opgaan in natuur	Opgaan in natuur
Typen recreatie	<ul style="list-style-type: none">Wandelen op daarvoor opengestelde paden²Fietsen enkel op daartoe bestemde padenVanwege terrein-gesteldheid geen ruiterspaden; paardrijden alleen op openbare wegen (geen ruiterspaden)Vanwege terrein-gesteldheid geen MTB-paden/routesSportvissen in het kanaal van Deurne vanaf de oever (=schouwpad eigendom waterschap): verhuren van het visrecht gaat via het Waterschap Aa en MaasSportvissen in de Helenavaart alleen vanaf de openbare wegen langs de HelenavaartPeelfestiviteiten: kleinschalige evenementenHet al dan niet toestaan van varen op het kanaal van Deurne is een bevoegdheid van het waterschap	<ul style="list-style-type: none">Wandelen op daarvoor opengestelde paden²Fietsen enkel op daartoe bestemde padenVanwege terrein-gesteldheid geen ruiterspaden; paardrijden alleen op openbare wegen (geen ruiterspaden)Vanwege terrein-gesteldheid geen MTB-paden/routesSportvissen in het kanaal van Deurne vanaf de oever (=schouwpad eigendom waterschap): verhuren van het visrecht gaat via het Waterschap Aa en MaasSportvissen in de Helenavaart alleen vanaf de openbare wegen langs de HelenavaartKleinschalige activiteiten en excursiesHet al dan niet toestaan van varen op het kanaal van Deurne is een bevoegdheid van het waterschap	<ul style="list-style-type: none">Wandelen op daarvoor opengestelde paden²Fietsen enkel op daartoe bestemde padenVanwege terrein-gesteldheid geen ruiterspaden; paardrijden alleen op openbare wegen (geen ruiterspaden)Vanwege terrein-gesteldheid geen MTB-paden/routesSportvissen in het kanaal van Deurne vanaf de oever (=schouwpad eigendom waterschap): verhuren van het visrecht gaat via het Waterschap Aa en MaasTijdens de afgesloten perioden: wandelen, fietsen en paardrijden alleen op de in die periode toegankelijke en openbare wegenHet al dan niet toestaan van varen op het kanaal van Deurne is een bevoegdheid van het waterschap	<ul style="list-style-type: none">Slecht toegankelijk voor wandelaars vanwege veen en niet onderhouden paden.Voor Deurnsche Peel toegankelijk onder specifieke voorwaarden.Niet toegankelijk voor overige recreatievormenAlleen van december t/m februari tijdens vorstperiode toegankelijk voor schaatsers via tijdelijke brug over het kanaal van Deurne; overeenkomst met schaats-verenigingSportvissen in het kanaal van Deurne vanaf de oever (=schouwpad eigendom waterschap): verhuren van het visrecht gaat via het Waterschap Aa en MaasHet al dan niet toestaan van varen op het kanaal van Deurne is een bevoegdheid van het waterschap
Buiten wegen en paden	Nee, enkel onder begeleiding Bij evenementen op puntlocaties in overleg	Nee, enkel onder begeleiding Bij activiteiten/ excursies op puntlocaties in overleg	Nee, enkel met ontheffing van Staatsbosbeheer	Nee, enkel met ontheffing van Staatsbosbeheer
Faciliteiten	Goed bereikbaar met auto en fiets Gemarkeerde wandelroutes Verhard familiepad Ondersteunende voorzieningen voor wandelroutes zoals bankjes, informatie en uitkijkvoorziening	Goed bereikbaar met auto of fiets Gemarkeerde wandelroutes Veelal onverharde paden Beperkte ondersteunende voorzieningen voor wandelroutes zoals bankjes, uitkijkplek/ belevingsplek	Ruige paden Laarzenpaden Gemarkeerde wandelroutes Beperkt aantal bankjes, verder geen ondersteunende voorzieningen	Geen
Wandelafstanden	Korte afstanden tot 7 km	Korte tot middellange afstanden 5-15 km	Middellange tot lange afstanden 10-20 km	n.v.t.

Criterium	Zone A: Recreatiezone	Zone B: Recreatief medegebruik	Zone C: Tijdelijk recreatief medegebruik	Zone D: Rustgebied
Maaswijdte routenetwerk	Klein	Middel	Groot	Geen uitgezette routes
Activiteiten	Excursies Educatie Natuurwerkdag Peelevenementen passend bij Staatsbosbeheer en bij de Peelvenen zoals kleine muziekconcerten, theater, toneel	Excursies Educatie Natuurwerkdag Beperkt aantal kleinschalige activiteiten passend bij Staatsbosbeheer en bij de Peelvenen	Excursies Educatie Geen activiteiten (natuurwerkdag valt in vogeltrekseizoen)	Alleen excursies Excursies niet in broedseizoen en niet tijdens de vogeltrek
Periode openstelling ³	Gedurende het hele jaar Uitzondering: Deel van de Mariapeel (rode wandelroute vanaf Hoeve Willem 3) i.v.m. wintergasten gesloten in de periode van 15 oktober tot 15 maart	Gedurende het hele jaar Uitzondering: Deel van de Mariapeel in de Driehonderd Bunders is afgesloten tijdens broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Gedurende het broedseizoen, trekseizoen en/of winterseizoen afgesloten. Zie schema openstellingen per periode. Periode openstelling kan verschuiven, afgestemd op de daadwerkelijke trekseizoen en broedseizoen.	Gedurende het broedseizoen, trekseizoen en/of winterseizoen afgesloten. Zie schema openstellingen per periode. Periode openstelling kan verschuiven, afgestemd op de daadwerkelijke trekseizoen en broedseizoen.
Tijdstip openstelling ³	Zonsopgang tot zonsondergang. Enkele malen paar jaar ook na zonsondergang onder begeleiding van Staatsbosbeheer	Voor het grootste gedeelte van zonsopgang tot zonsondergang met uitzondering van de paden zoals aangegeven op de kaart “Kaart recreatiezonering Groote Peel met periode van openstelling paden” (Kaart 2). Enkele malen per jaar ook na zonsondergang onder begeleiding.	Voor het grootste gedeelte van een uur na zonsopgang tot een uur voor zonsondergang met uitzondering van enkele paden zoals aangegeven op de kaart “Kaart recreatiezonering Groote Peel met periode van openstelling paden” (Kaart 2).	Van zonsopgang tot zonsondergang In de periode van 15 oktober tot 15 maart een uur na zonsopgang tot een uur voor zonsondergang
Honden	Honden aan de lijn	Honden aan de lijn	Honden aan de lijn	Honden niet toegestaan
Motorvoertuigen op/nabij locatie	Alleen voor beheer Bij uitzondering voor ondersteuning evenementen (spullen brengen)	Alleen voor beheer Bij uitzondering voor ondersteuning activiteiten (spullen brengen)	Alleen voor beheer	Alleen voor beheer
Wet- en regelgeving	Natura 2000	Natura 2000	Natura2000	Natura2000
Vergunningen	Wet Natuur-bescherming	Wet Natuur-bescherming	Wet Natuur-bescherming	Wet Natuur-bescherming
Aanspreekpunt	Boswachter beheer, ecologie en publiek	Boswachter beheer, ecologie en publiek	Boswachter beheer, ecologie en publiek	Boswachter Beheer, Ecologie en Publiek

¹ Motiefgroepen zie bijlage recreatiezoneringsplan 2018

² Definitie paden en routes: Een pad is een concrete strook grond in het natuurgebied / landschap. Een route is een combinatie van diverse (toegankelijke) paden en wegen die zorgen voor een verbinding van A naar B. Deze route is soms gemarkeerd zoals de gekleurde wandelroutes van Staatsbosbeheer.

³ Deze criteria bevatten een wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke recreatiezonering, opgesteld in 2018. De wijzingen sluiten aan op het advies van Looplan (2023).

Overzicht van de perioden dat de wandelpaden zijn afgesloten tijdens trekseizoen, winterseizoen en broedseizoen.

De periode van openstelling kan verschuiven, afgestemd op de daadwerkelijke vogeltrek/ broedseizoen. Dit noemen we een flexibele zonering.

Broedseizoen (broedrust): openstellingsperiode (groen) en gesloten perioden (rood)

[illegible]

Trekseizoen (trekrust kraanvogel): openstellingsperiode (groen) en gesloten perioden (rood)

[illegible]

Winterseizoen (winterrust): openstellingsperiode (groen) en gesloten perioden (rood)

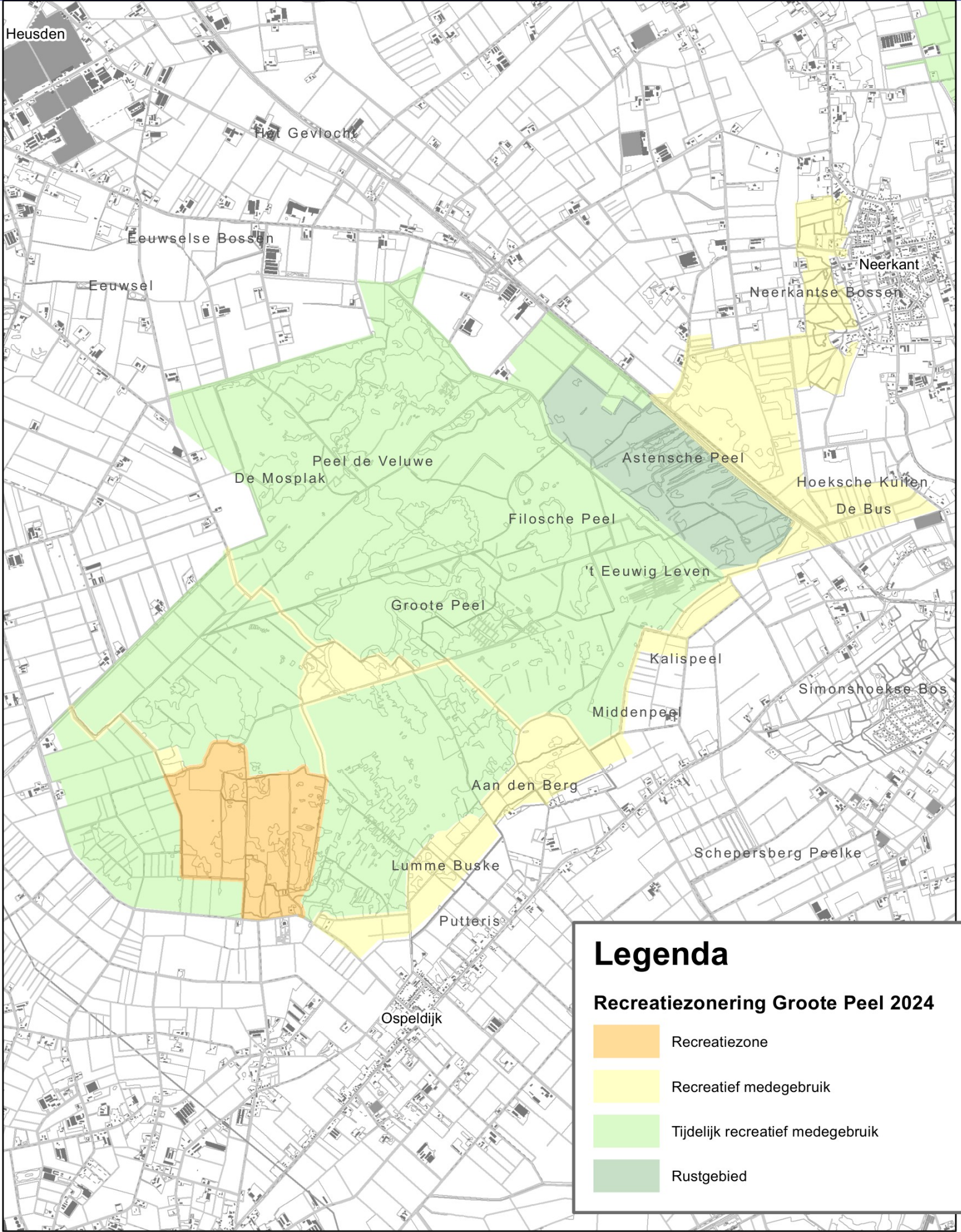
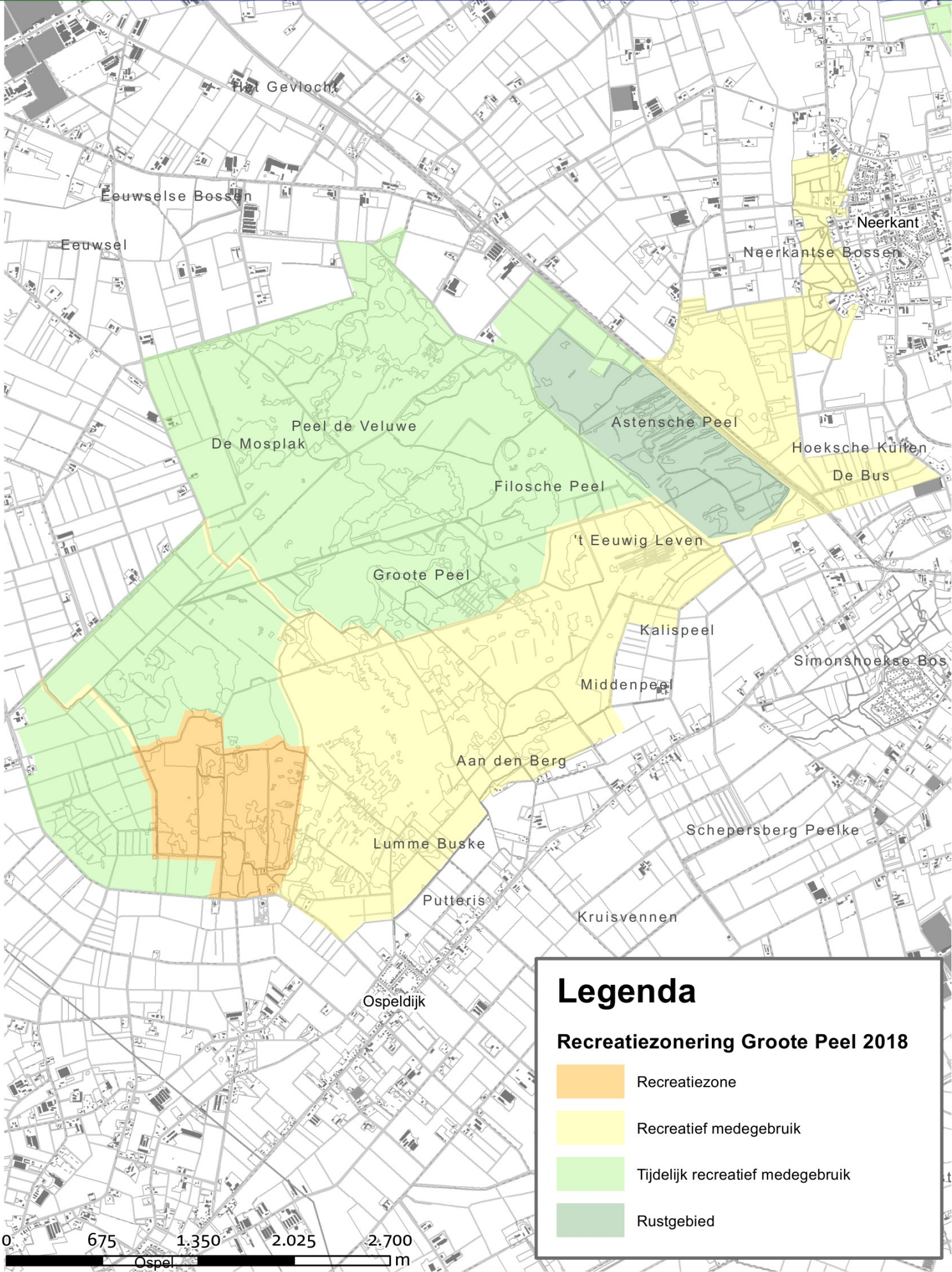
[illegible]

Winterseizoen (winterrust): openstellingstijdstip wandelpaden Zone C (geldt niet voor alle wandelpaden in Zone C -zie kaart 2-) en de wandelpaden in zone D

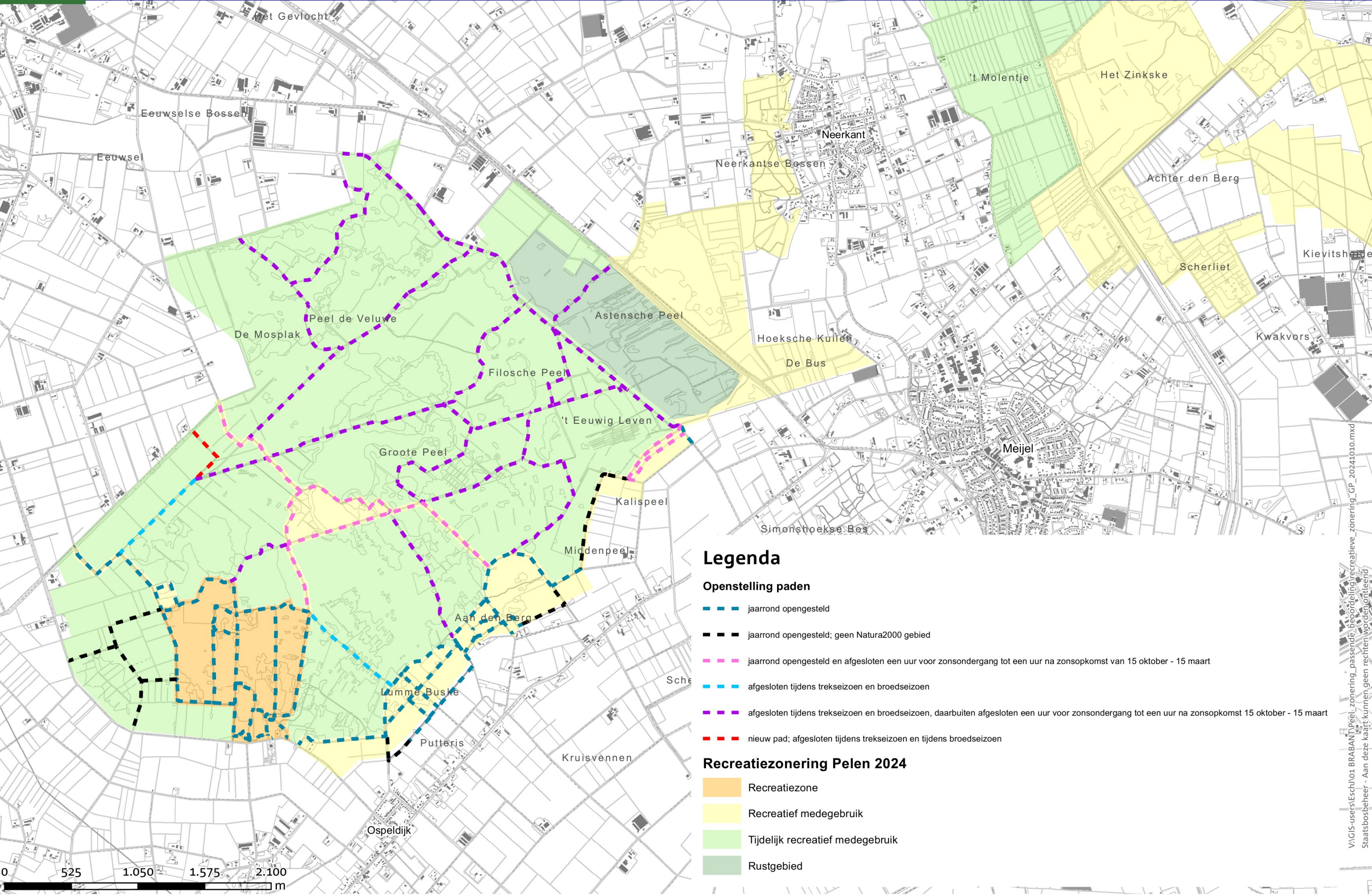
Groen = open van zonsopkomst tot zonsondergang

Rood = open van een uur na zonsopkomst tot een uur voor zonsondergang

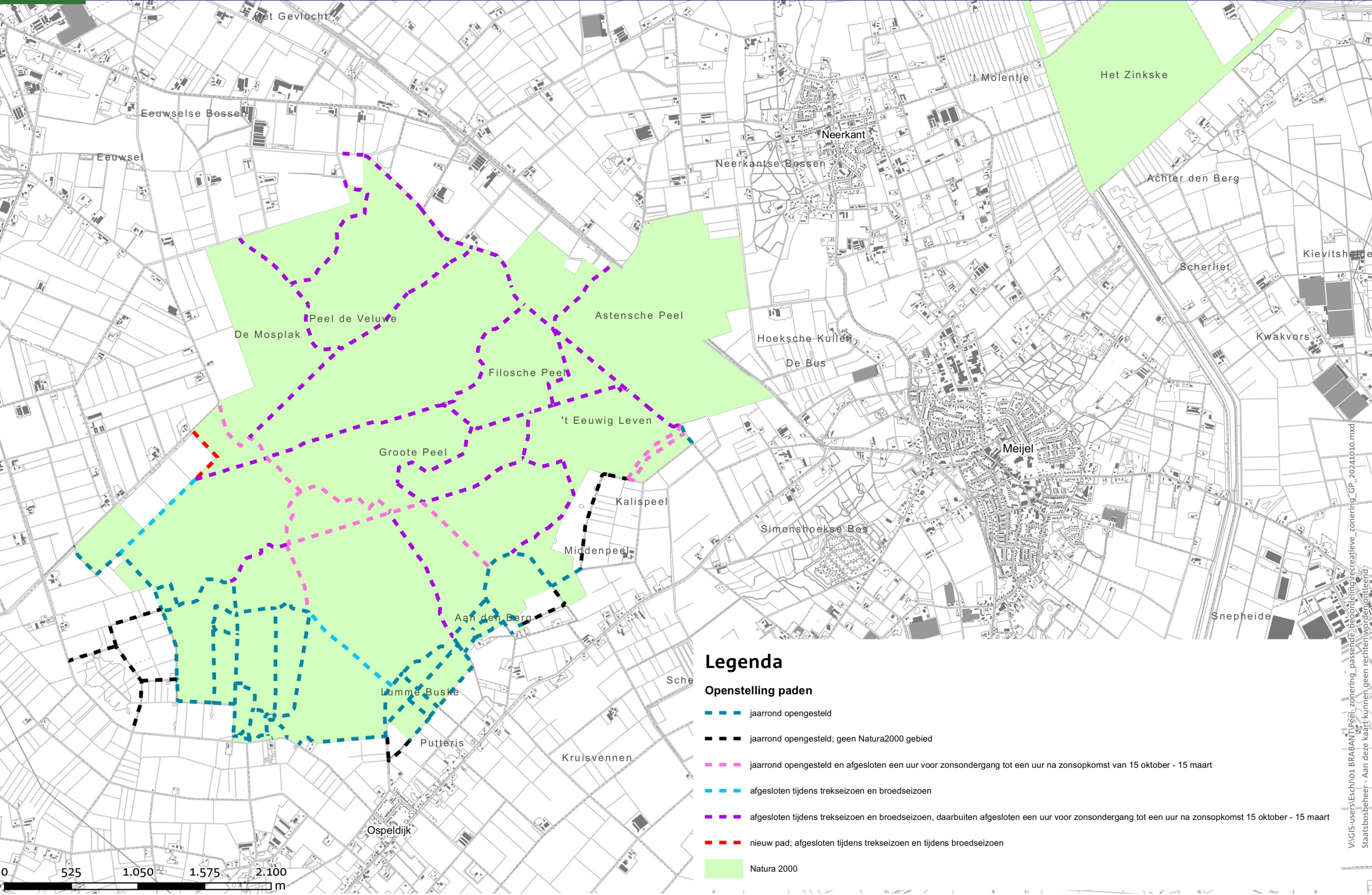
[illegible]

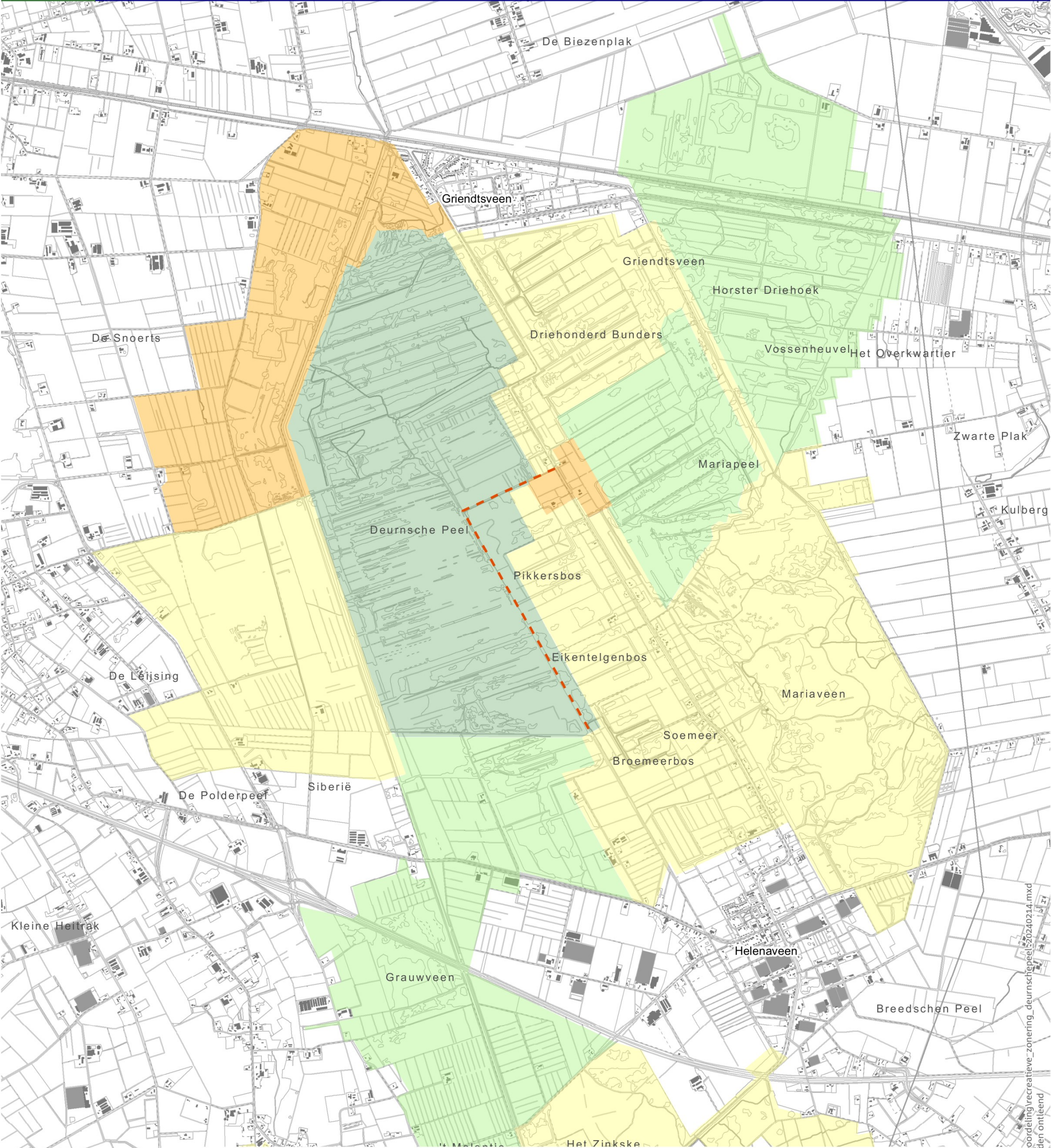

Kaart 2: Aangepaste recreatiezonering en openstelling paden Groote Peel n.a.v. passende beoordeling

Kaart 3: Aangepaste openstelling paden Groote Peel en Natura2000 n.a.v. passende beoordeling

Legenda

--- afgesloten tijdens trekseizoen en broedseizoen, daarbuiten afgesloten een uur voor zonsondergang tot een uur na zonsopkomst 15 oktober - 15 maart

Recreatiezonering Pelen 2024

- Recreatiezone
- Recreatief medegebruik
- Tijdelijk recreatief medegebruik
- Rustgebied

0 590 1.180 1.770 2.360
De Bm